

De Beijer naar Dodewaard: een kostbaar alternatief

De verhuizing van het Kekerdomse op- en overslagbedrijf De Beijer naar Dodewaard is allerm minst een gelopen race. En de insteek van de provincie Gelderland in dit dossier getuigt van opportunisme, zo stelt Johan Haverdings, voorzitter van de Belangenvereniging Dijkbewaking Dodewaard. De aankoop van het oude steenfabriekterrein De Waalwaard te Dodewaard kan de Provincie nog duur komen te staan.

Dijken moeten worden verlegd, kribben verlaagd en nevengeulen gegraven. In 2015 moet 16.000 kuub water per seconde probleemloos via Rijn, Waal en IJssel naar zee afgevoerd worden. Wie zich de hoogwaterstanden van 1993 en 1995 herinnert, kan zich iets voorstellen bij deze maatregelen. De rivieren moeten meer ruimte krijgen, want we willen allemaal droge voeten houden. Kortom, de overkoepelende titel van het project Ruimte voor de Rivier is veiligheid, en daar zal niemand tegen zijn.

Het terrein van het Kekerdomse op- en overslagbedrijf De Beijer vormt hierin een obstakel. De Waal is er te smal, een nevengeul moet voor extra waterberging gaan zorgen. En dus dient het bedrijf eind 2014 vertrokken te zijn. Waar naartoe? De Provincie zit er een beetje mee in de maag.

En dan doet zich een buitenkans voor: het terrein De Waalwaard te Dodewaard kan worden aangekocht. De daar gevestigde steenfabriek heeft de activiteiten beëindigd. Vervolgens gaan de ontwikkelingen snel: Gedeputeerde Staten van Gelderland verzoeken de Provinciale Staten op 15 juni 2010 4 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de aankoop. Op 30 juni geeft men groen licht. Een buitenkans. Op het eerste gezicht ziet het er inderdaad zo uit. Vier miljoen euro is niet veel voor zo'n locatie. Maar het bestuursorgaan is tot aankoop overgegaan zonder eerst de haalbaarheid goed te checken. En daarin schuilt een aantal flinke obstakels. Allereerst de financiële.

Het effectieve bedrijfsterrein De Waalwaard beslaat 6 ha. Nog niet de helft van de huidige bedrijfsoppervlakte van De Beijer. Met kunst en vliegwerk kan dat uitgebreid worden naar 8,5 ha. Daarvoor is ophoging van het terrein nodig. Deze extra 2,5 ha behoren tot Natura 2000-gebied. Dus zal dat elders aan de natuur teruggeschonken worden. Een loswal moet worden aangelegd. De invaart zal verplaatst, vergroot en uitgediept moeten worden. De toegangsweg is te smal en te slecht voor de zware vrachtwagens van De Beijer. Werk aan de winkel! Bovendien is De Waalwaard gemiddeld drie weken per jaar bij hoogwater onbereikbaar. Ophogen kan niet i.v.m. het opstuwend effect op de rivier. Dus zal De Beijer jaren financieel gecompenseerd willen worden voor omzetverlies. Daarnaast wordt het indienen van planschadeclaims door bewoners onderzocht. Aanpassingen van huidige infrastructuur door het dorp, geluidsisolering van gevels etc. komen daar nog bij. Zo dreigt het dus toch nog een dure grap te worden. Wie dat allemaal gaat betalen is niet duidelijk, maar dat het uit gemeenschapsgelden moet komen, staat wel vast.

Dan de factor tijd. Die ligt wat ingewikkelder, maar is van groot belang. De ontwikkeling van het gebied is MER-plichtig. Dat kost tijd.

Het college van de gemeente Neder-Betuwe heeft een rondweg als eis gesteld voor de afhandeling van de 400 dagelijkse vrachtwagens van de Beijer, te betalen door de Provincie. De Provincie heeft er echter het geld niet voor, en dus komt die weg er niet. En als 'ie er ooit komt, zal dat ver na 2020 zijn; ver nadat

honderden kinderen op waggelende fietsjes dagelijks hun weg hebben moeten zoeken naar school. Tussen de grote kolossen door. Dat brengt de Gemeente in een lastige positie: ze heeft haar burgers voorgehouden dat de zware vrachtwagens door de dorpskern van Dodewaard onacceptabel zijn, maar dreigt nu te moeten buigen voor de machtige arm vanuit Arnhem. De provincie Gelderland is koploper in het overrulen van lokale overheden, dus de kans dat men doordrukt is reëel. Daarmee wordt de Gemeente buitenspel gezet. Wat gaat ze doen? Meebuigen? Dat is een weinig consistente houding t.a.v. haar burgers. Verzet lijkt de enige zuivere mogelijkheid. Dan heeft de Provincie er een tegenstander bij. En verzet kost tijd.

Er is meer verzet. De provinciale CDA-fractie heeft al laten weten niet akkoord te gaan met de verkeersafwikkeling via de dorpse infrastructuur. En de burgers van Dodewaard hebben zich verenigd. Zij zullen geen mogelijkheid onbenut laten om de inplaatsing van De Beijer te voorkomen. Ook dat kost tijd.

Tijd is er echter niet. De harde deadline van 31 december 2014 lijkt ver weg, maar gezien de te verwachten procedures en weerstand nadert die datum snel. Een tijdige vestiging van De Beijer op De Waalwaard is daarmee onhaalbaar. En wat dan? Dan zal De Beijer uit Kekerdom vertrekken zonder dat er een geschikte locatie voorhanden is. Dan moet er betaald gaan worden aan het bedrijf. En dat kost écht handenvol geld. De Waalwaard wordt daarmee een ondoordachte en uiterst kostbare keuze. Er zijn locaties voorhanden die qua tijd én geld een acceptabeler alternatief vormen.

Tenslotte het bedrijf zelf. De Beijer zal niet graag een nieuwe start maken op een locatie waartegen de lokale bevolking nu al flink ageert. Dat is problemen over jezelf afroepen. De activiteiten van De Beijer zullen in Dodewaard op een goudschaaltje gewogen worden. Voorwaar geen prettige horizon voor een ondernemer.

De Provincie heeft met de aankoop van De Waalwaard een opportunistische stap gezet. Ze heeft deze insteek gekozen vanwege de mogelijkheid te sturen op tijdpad en met de hand op de knip. Goedkoop blijkt echter duurkoop. Er is onvoldoende rekening gehouden met eventuele spaken in het wiel, en een miscalculatie is gemaakt ten aanzien van de weerstand. Ruimtelijke orde is een mooi begrip, maar de lokale overheid én de lokale bevolking buiten de orde plaatsen, blijkt een kostbare en riskante weg. Het riekt naar een regenteske ad hoc-oplossing voor een probleem dat een meer structurele inzet verdient. Er is een elegante uitweg. Het gememoreerde verzoek van Gedeputeerde Staten stelt het volgende:

'De aankoop van de locatie is gericht op de hervestiging van het bedrijf De Beijer. Mocht dit niet doorgaan, dan kan de locatie natuurlijk ook worden verkocht. In hoeverre hier financiële risico's aan verbonden zijn is mede afhankelijk van de marktontwikkeling. Op dit moment kan wel worden vastgesteld dat het voorgestelde bedrag voor de locatie lager is dan de taxatiewaarde.'

Het zou de Gedeputeerde én de Provinciale Staten sieren wanneer men eieren voor dat geld verkiest. En gemeenschapsgelden en tijd gaat spenderen aan een volwaardig en daadwerkelijk passend alternatief voor De Beijer.

Johan Haverdings

Voorzitter Belangenvereniging Dijkbewaking Dodewaard